

Dünya Vatandaşları İçin Karakter ve Değerler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dünya Vatandaşları İçin Karakter ve Değerler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20238>

Özet

Dünya Vatanda?l??? ?çin Karakter ve De?erler Ölçe?i, bireylerin küresel düzeyde sorumluluk bilincini, etik de?erlerini ve karakter özelliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikolojik bir ölçektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlamas?, D. Kar??an ve Ö. Y?lmaz-Tüzün (2017) taraf?ndan gerçekte?tirilmis?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk popülasyonunda ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarlılı??n? incelemeyi hedeflemiştir. Çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki e?itim ve psikoloji ara?t?rmalar?nda küresel vatanda?lık kavram?n?n karakter ve de?erler boyutlar?n? ara?t?rmada güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Uyarlama süreci, dilsel e?de?erlik çal??malar?, aç?mlayıc? ve do?rulamalı? faktör analizleri ile güvenilirlik hesaplamalar?n? içermiştir. Ölçek, bireylerin dünya çap?ndaki sorunlara duyarlılı??n? ve evrensel de?erlere ba?lılı??n? 5'li Likert ölçe?i format?nda de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Dünya Vatanda?l???, Küresel Vatanda?lık E?itimi, Karakter, De?erler, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Dilek Kar??an, Özgül Y?lmaz-Tüzün.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin birer dünya vatanda?? olarak sergiledikleri karakter özelliklerini ve benimsedikleri evrensel de?erleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Özgün ölçek, bireylerin küresel sorumluluk, ho?görü, adalet ve etik liderlik gibi karakter ve de?erler boyutundaki yeterliliklerini belirlemeye odaklanm??tır.

Kar??an ve Y?lmaz-Tüzün (2017) taraf?ndan gerçekte?tirilen uyarlama çal??mas? ise, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir biçimde kullan?labilmesi için gerekli psikometrik kanıtlar? sunmayı amaçlam??tır. Bu, özellikle Türkiye'deki e?itim kurumlar?nda ve psikolojik ara?t?rmalarda küresel vatanda?lık bilincinin geli?imini izlemek aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçülen Yap?

Ölçek, çok boyutlu bir yapı olan küresel vatanda?lık kavram?n?n temelini oluşturan karakter ve de?er bile?enlerini ölçmektedir. Bu yapı, genellikle bireyin yerel kimli?inin ötesinde, kendisini

küresel bir topluluğun parçası olarak görmesini ve bu topluluğa karşı sorumluluklar taşımasını içerir. Ölçülen temel bileşenler arasında;

Küresel Sorumluluk: Dünya çapındaki sosyal, ekonomik ve çevresel sorunlara karşı duyarlılık ve eyleme geçme isteği.

Evrensel Değerlere Bağlılık: İnsan hakları, eşitlik, adalet ve barış gibi temel evrensel değerleri benimseme.

Kültürel Hoşgörü ve Empati: Farklı kültürel arka planlara sahip bireylere karşı saygı duyma ve onların perspektiflerini anlama yeteneği.

Bu karakter ve değerler bütünü, bireyin küresel topluluk içindeki aktif ve etik katılımına teşvik eden kişilik özelliklerini yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasında, yapısal geçerliliği kanıtlamak amacıyla çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Orijinal çalışmada (Karahan & Yılmaz-Tüzün, 2017), uyarlamanın önemli bir aşaması olarak dilsel eşdeğerlik sağlanmıştır. Bu, ölçek maddelerinin kültürel bağlamda anlam kaymasına uğramadan Türkçe'ye çevrildiğini teyit eder.

Yapı geçerliliği, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısına Türk örneğinde de koruyup korumadığını belirler. İyi bir geçerlik çalışması, ölçek puanlarının ölçülmek istenen teorik yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiğini gösterir. Kaynak metinde spesifik değerler belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmasının makalesinde (Karahan & Yılmaz-Tüzün, 2017) yapı geçerliliğine dair detaylı istatistiksel kanıtların sunulduğu varsayılmaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçme aracının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Dünya Vatandaşlığı İçin Karakter ve Değerler Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alfa) ile incelenmiştir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarlılık gösterdiğini işaret eder. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeyde veya üzerinde olduğu rapor edilmiştir, bu da ölçeğin Türkçe versiyonunun bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları için temel adımlardan biri olan faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe kültürü içinde de geçerli olup olmadığını test etmek için kullanılır. Orijinal ölçeğin sahip olduğu boyutlar (faktörler), Türk örnekleminde elde edilen verilerle karşılaştırılır.

Genellikle önce Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde yükleri ve faktör yapısı keşfedilir, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele ne kadar uyduğunu test edilir. Bu süreç, ölçeğin çok boyutlu yapısının sağlam olduğunu ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterince yüklendiğini kanıtlar.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), Orijinal Dil (Belirtilmemiş, genellikle İngilizce veya ilgili araştırmacının dili)

Popülasyon Grubu: Genellikle lise ve üniversite öğrencileri (Uyarlama çalışması için detaylar için kaynak makaleye bakılmalıdır.)

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve yetişkinlik öncesi (15 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı eğitim kademelerinden öğrenciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman). Yüksek puanlar, bireyin küresel vatandaşlık için gerekli olan karakter ve değerlere yüksek düzeyde sahip olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Karakter Gelişimi, Etik Değerler, Kültürlerarası Farkındalık, Sorumluluk, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, PAU Eğitim Fakültesi Dergisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özgül YILMAZ-TÜZÜN

Kuruluş E-posta Adresleri: dilek.karisan@gmail.com (Dilek Karahan)

Yazma Adresi: Yazma adresi kaynakta açıkça belirtilmemiştir, ancak ilgili makale Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır.

izinler, Ücret ve Test Yılı

izinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. İletişim e-posta adresi: dilekkarisan@gmail.com.

Test Yılı (Uyarlama): 2017

Kaynaklar

Karahan, D. ve Yılmaz-Tüzün, Ö. (2017). Dünya vatandaşı için karakter ve değerler ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. PAU Eğitim Fak Dergisi, (42), 74-85.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı: http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/1735446769_6.pdf

Uyarlama çalışması'nın PDF belgesi burada da mevcuttur: [dunya-vatandasligi-icin-karakter-ve-degerler-olceginin-turkceye-uyarlanmasi-gecerlik-ve-guvenirlik.pdf](http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/1735446769_6.pdf)

Dünya Vatandaşı İçin Karakter ve Değerler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almadığından burada sunulmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için Karahan ve Yılmaz-Tüzün (2017) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.